

Ljubljana, 17. februar 2023

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za obrambo

dr. Martin Premk, predsednik

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA OBRAMBO

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za obrambo z obravnavo naslednje točke:

»Odprava plačnih nesorazmerij v poklicnem gasilstvu«

I. Obrazložitev:

Včerajšnji protest poklicnih gasilcev je pokazal vso nepripravljenost na dialog in očiten prezir vlade Roberta Goloba do tega poklica.

Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije je že v začetku oktobra 2022 na vlado in na Ministrstvo za obrambo naslovil predlog dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023, hkrati s tem pa tudi pričakovanja in zahteve poklicnih gasilcev, da se delovna mesta v dejavnosti poklicnega gasilstva v okviru odprave plačnih nesorazmerij nujno uvrsti v višje plačne razrede.

Po njihovih takratnih pojasnilih, je takšnim zahtevam botrovalo več dejavnikov, in sicer vse višji stroški osnovnih življenjskih potrebščin, rast cen energentov, stopnja inflacije, ki niža realno vrednost trenutnih plač, pa tudi uvrstitev delovnih mest v dejavnosti zdravstva in socialnega skrbstva v višje plačne razrede novembra 2021.

Predstavnike vlade in ministrstva za obrambo so pozvali, da se sestanejo v najkrajšem možnem času oziroma še isti mesec in dogovorijo o odpravi plačnih nesorazmerij.

V začetku januarja 2023 so ob vsem aktualnem dogajanju zopet opozorili na neizpolnjene obljube in sprenevedanja.

Kot je povzel David Švarc, sekretar Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, se je zgodil dvig plač v zdravstvu in socialnem varstvu, v delu vzgoje in izobraževanja. Sodniki in ostali funkcionarji v pravosodju so dobili obljubljenih dodatnih 600 evrov s 1. januarjem, brez kakršnih koli pogajanj. Vlada pa je že ob svojem nastopu plače ministrov in državnih sekretarjev dvignila v najvišje možne plačne razrede.

Takšna odločitev vlade je sicer zakonita, a dejstvo je, da je vlada pač zase poskrbela, ostale pa pustila čakati in jim obljubljala odpravo nesorazmerij skupaj s prenovo

plačnega sistema, je dejal Švarc. Po njegovih navedbah so se na ta način državnim sekretarjem plače dvignile za 365 evrov, ministrom za 411 evrov mesečno. To pa bi za poklicnega gasilca v 24. plačnem razredu pomenilo osem plačnih razredov. Dvig za 600 evrov, kot bodo dobili sodniki, pa bi zanj pomenil celo 11 plačnih razredov.

S predstavniki vseh enot so se urgentno sestali in se dogovorili za poziv vladi, da se vsa delovna mesta v dejavnosti poklicnega gasilstva uvrstijo osem plačnih razredov višje. V primeru, da do 27. januarja dogovor z vlado ne bo sklenjen, bodo uporabili vse sindikalne aktivnosti, ki jim bodo na razpolago. Kot prvo možnost so napovedali shod pred vladnim poslopljem, kjer bi predstavili svoje zahteve.

Pojasnili so tudi, da ne nasprotujejo uvrstitvam zaposlenih v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva v višje plačne razrede, a so opozorili, da so bila plačna razmerja, ki izhajajo iz zahtevnosti in odgovornosti delovnih mest, porušena.

Za lažjo predstavbo je Švarc navedel primer srednje medicinske sestre v reševalnem vozilu, ki se ji je plačni razred z 22. povišal na 28. plačni razred. Po njegovih besedah gre za delovno mesto, primerljivo z delovnim mestom gasilca v 24. plačnem razredu, ki je tako sedaj uvrščen štiri plačne razrede nižje.

Med zdravstvenim reševalcem, sedaj v 33. plačnem razredu, in primerljivim delovnim mestom gasilca specialista, ki je še vedno v 26. plačnem razredu, pa je razlika sedem plačnih razredov. Toliko je po novem razlika tudi med diplomirano medicinsko sestro v reševalnem vozilu z opravljenim preverjanjem iz nujne medicinske pomoči v 41. plačnem razredu in vodjem gasilske izmene ena, ki je v 34. plačnem razredu, je povedal Švarc.

Dodal je še, da je z zadnjim dvigom minimalne plače gasilec v 24. plačnem razredu pristal 69 evrov pod minimalno plačo. Po besedah predsednika sindikata Gasilske brigade Ljubljana in vodje gasilske izmene v brigadi Silva Kuntariča je tako sedaj že slaba četrtnina plačne lestvice poklicnega gasilstva "potopljena v tem bazenu minimalne plače", interesa za delo v gasilskih brigadah pa je vse manj.

Vlada je sicer obljubila, da se bo plačnih nesorazmerij lotila s prenovo plačnega sistema javnega sektorja ter izhodišč za odpravo plačnih nesorazmerij, a omenjeni načrti, ki jih je ministrica za javno upravo Sanja Ajanović Hovnik pretekli teden predstavila reprezentativnim sindikatom, niso zadovoljivi.

Generalni sekretar sindikata David Švarc je na novinarski konferenci 10. 2. 2023 pojasnil, da pozdravljajo napoved, da v javnem sektorju ne bi bilo več delovnih mest, ki bi bila uvrščena nižje od minimalne plače. A obenem nad novo plačno lestvico, ki naj bi jo po vladnih načrtih uveljavili s 1. januarjem 2024, niso navdušeni.

Kot je pojasnil, bi namreč delovna mesta, ki so na obstoječi plačni lestvici uvrščena od 12. do 23. plačnega razreda, po novem uvrstili v prvih pet plačnih razredov. Delovno mesto poklicnega gasilca, ki je sedaj v 24. plačnem razredu, pa bi tako sodilo v šesti od skupno 67. plačnih razredov. To pa bi pomenilo, da bi bilo delovno mesto gasilca, ki je sedaj v vrhu prve tretjine plačne lestvice, po novem v spodnji desetini, je opozoril Švarc. Po njegovih besedah je zanje nesprejemljiv tudi predlog za zamrznitev napredovanj in delovne uspešnosti do sredine leta 2026. Vladni argumenti o avtomatizmu pri napredovanjih jih ne prepričajo, saj opozarjajo, da je napredovanje odvisno od letnih ocen, ki jih gasilec dobi od predstojnika.

Švarc ugotavlja, da pa namerava vlada dejansko uvesti avtomatska napredovanja brez letnih ocen, kar sicer zanje ne bi bilo sporno, če bi obveljali sedanji kriteriji, ko lahko zaposleni napreduje vsake tri leta, in bi med plačnimi razredi ohranili razmerje približno štirih odstotkov. A bi se to razmerje po predlogu skrčilo na tri odstotke. Če ima zaposleni

v sedanjem sistemu možnost, da skozi kariero napreduje za deset plačnih razredov, kar skupaj pomeni 40 odstotkov, bi po novem to dejansko bilo le še 30 odstotkov, če sploh, je ugotavljal.

Še posebej pa je po njegovih besedah zanje sporen vladni predlog v delu, ko gre za odpravo plačnih nesorazmerij. Po Švarčevih navedbah je ta predvidena v obdobju od 1. januarja 2024 do 30. junija 2026, kar, kot je dodal, pomeni, da naj bi gasilci do leta 2026 čakali na odpravo plačnih nesorazmerij, napredovanja pa bi bila zamrznjena.

Švarc je poudaril, da pričakujejo, da se gasilce uvrsti v primerne plačne razrede, da se odpravijo plačna nesorazmerja in se jih enako obravnava kot nekatere druge skupine. A ker na vladni strani doslej niso naleteli na posluh, so se poklicni gasilci iz vseh poklicnih gasilskih enot v četrtek 16. 2. 2023 zbrali na protestu in predstavili svoja pričakovanja in zahteve.

Vlada in njeni predstavniki so se na protest odzvali podcenjujoče. Tako je ministrica za javno upravo Sanja Ajanović Hovnik protest označila za »slabo folkloro« in dejala: »To danes ni ne ulica ne pogajanje, je izsiljevanje« ter dodala, da je bil protest nepotreben in nerazumljiv. Minister za obrambo Marjan Šarec pa je dejal, da je protest legitimna oblika delovanja, a da ga današnje dogajanje kot gasilca žalosti. V pisnem odzivu pa je vlada zapisala, da so zahteve poklicnih gasilcev neupravičene. Na Ministrstvu za javno upravo pa zatrjujejo, da so poklicni gasilci ena bolje plačanih poklicnih skupin v javnem sektorju, njihove plače pa vseskozi rastejo. Po navedbah ministrstva podatki kažejo, da pri gasilcih krivičnih nesorazmerij ni.

Tovrstna dejanja in komentarji vladnih predstavnikov kažejo, da so za vlado Roberta Goloba nekatere skupine pomembnejše in se njihovih »problemov« lotevajo prednostno, druge pa lahko životarijo.

Premier Robert Golob je tako 10. 1. 2023 na občnem zboru Slovenskega sodniškega društva napovedal reformo plačnega sistema s posebnim plačnim stebrom za sodstvo oziroma pravosodje. "Da pokažemo našo resnost, smo se odločili, da bomo s 1. januarjem sprejeli dodatek k vašim plačam," je takrat dejal zbranim. Prejeli naj bi ga funkcionarji v pravosodnem sistemu, tudi tožilci.

Zakaj so poklicni gasilci vredni manj kot pravosodni funkcionarji? Zakaj tudi njim vlada ne obljubi 600 evrov mesečno do prenove plačnega sistema?

II. Odboru za obrambo predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednja sklepa:

1. Odbor za obrambo predlaga Vladi Republike Slovenije, da v celoti sprejme predlog, ki so ga v Sindikatu poklicnega gasilstva Slovenije pripravili za odpravo plačnih nesorazmerij ter pošteno vrednotenje svojega dela.
2. Odbor za obrambo poziva Vlado Republike Slovenije, da poklicnim gasilcem, v obdobju do končane prenove plačnega sistema in odprave plačnih nesorazmerij, zagotovi mesečni dodatek k plači v višini 600 evrov bruto.

III. Poslanska skupina SDS predlaga, da na nujno sejo Odbora za obrambo povabite:

- Marjan Šarec, minister za obrambo
- Sanja Ajanović Hovnik, ministrica za javno upravo
- Združenje slovenskih poklicnih gasilcev
- SPGS – Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic nujne seje Odbora za obrambo predstavil poslanec Žan Mahnič.

Jelka Godec

Vodja poslanske skupine SDS

Priloge - dostopno na:

- <https://www.gov.si/novice/2023-02-09-predstavitev-izhodisc-za-spremembo-placnega-sistema-v-javnem-sektorju/>
- <https://siol.net/novice/slovenija/protestni-shod-poklicnih-gasilcev-zahtevajo-odpravo-placnih-nesorazmerij-599452>
- <https://www.delo.si/novice/slovenija/poklicni-gasilci-so-nezadovoljni-z-odzivom-vlade/>
- <https://www.zurnal24.si/slovenija/glas-proti-vladi-povzdignili-se-gasilci-in-policisti-klientelisticno-in-diskriminatorno-399798>
- <https://www.rtv slo.si/slovenija/svoje-glave-nosimo-na-prodaj-zahtevamo-visje-place/658044>